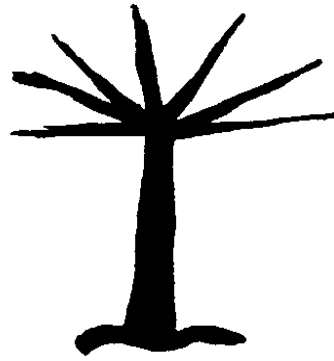
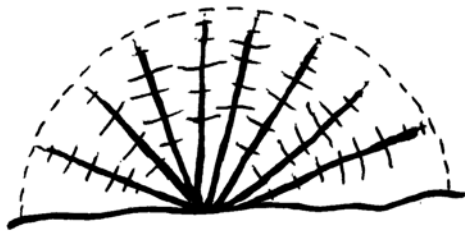

Bonsais en de regel van 3.

De meeste bomen hebben een verticale hoofdspil waarrond horizontaal zijspillen groeien. Dit noemen we de stam en de takken.

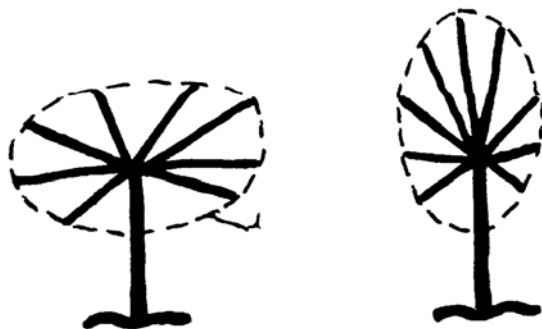

Door deze eenvoudige vaststelling moeten we besluiten, dat de meeste bomen een kegelvormige opbouw hebben.

Een struik heeft meer dan één opgaande stam en krijgt daardoor een meer ovale kruin.

Sommige bomen, vooral loofbomen, gedragen zich als een struik op een stam en krijgen daardoor een ovale kruin.

De bonsaistijl die daar het nauwst bij aansluit is de **HOKIDACHI** of bezemstijl. Deze vorm wordt in het Westen het meest toegepast bij de reguliere vormgeving van bomen en planten. Bij de bonsaistijlen geldt hij als de meest inerte. Hij vormt de grens tussen de gewillige snoei en de bonsai-kunst.

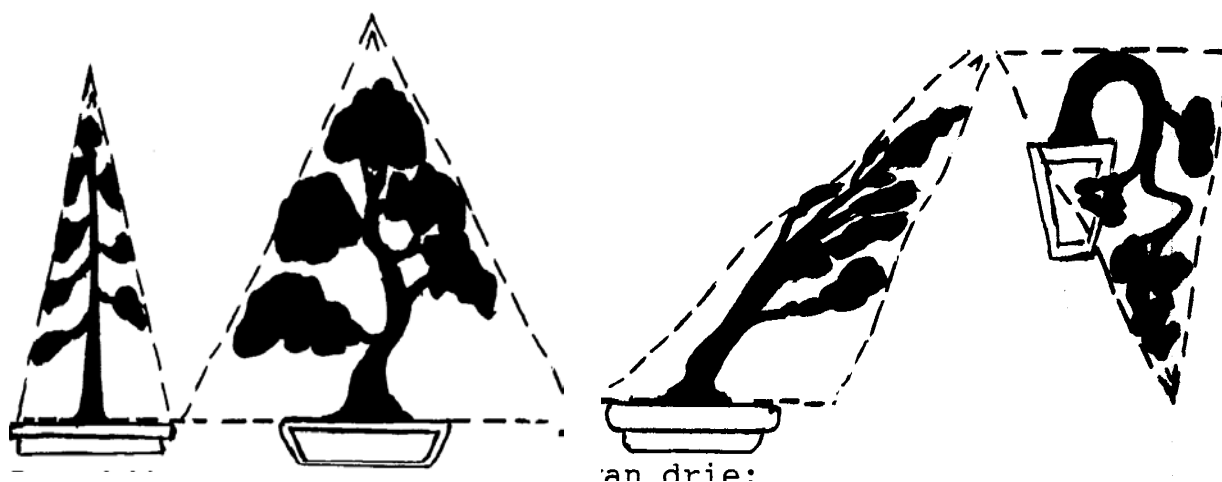
Het zou echter een eentonige bedoening zijn indien alles op deze manier zou groeien. Binnen de bonsai-kunst wordt er naar gestreefd deze eenvormigheid te doorbreken en daardoor de plant een karakter en persoonlijkheid te geven. Toegegeven, soms wordt daarin wat overdreven, doch een accent op een bepaald deel van de plant maakt heel dikwijls het fatsoen uit van de bonsai.

De hele filosofie rond de bonsai ligt bij het streven van de plant:

- een sterk **streven naar omhoog** brengt ons **CHOKKAN**;
- een **wijfelend streven naar omhoog** brengt ons **MOYOGI**;
- een **streven naar opzij** breng ons **SHAKAN**;
- **weggedreven** worden door de wind veroorzaakt **FUKINAGASHI**;
- **naar beneden vallen** door de zwaartekracht geeft **KENGAI**.

De vorm van de bonsai wordt dus bepaald door én het streven van de plant (het zoeken naar licht) én de uitwerking van de omgeving (wind, water, zwaartekracht).

Daardoor komen bepaalde punten buiten het centrum te liggen en krijgt het geheel een bepaalde dynamiek (het geeft de indruk van beweging).

Wanneer we de plant in profiel bekijken zien we dat we dit kunnen beschrijven binnen een driehoek waarvan *de scherpste hoek meestal de richting van de voorgewende beweging aangeeft*.

Zo ontdekken we de eerste regel van drie:

elke bonsai kan door een driehoek worden omschreven.

Bij de opbouw van de planten zien we **drie elementen**:

- **de wortels** (die in de aarde zitten en onzichtbaar zijn)
- **de stam** (het opgaande gedeelte)
- **de kruin** (het zijwaartse gedeelte met bladeren of naalden).

Er moet een bepaalde verhouding in acht genomen worden tussen het volume van de wortels en de kruin. De stam kunnen we beschouwen als doorvoer kanaal.

Wanneer de wortels het beschikbare water niet kunnen afvoeren gaan ze stikken en sterven af. Dat wil zeggen dat er niet genoeg water kan verdamppt worden door het groene gedeelte van de plant.

De plant kan proberen dit teveel te compenseren door meer en grotere bladeren te produceren, wat ons ook niet goed uitkomt. Bij te weinig water zal zij bladeren of naalden laten vallen en komen we in een vervroegde rui. Indien deze toestand te lang aanhoudt verdort de plant. Door de samenstelling van de potgrond te veranderen kunnen we inspelen op de plantensoort wat betreft de voedings- en de waternood. Voor de eenvormigheid van de stijlgeving zullen we ons echter in de eerste plaats beperken tot de verhoudingen:

2/3 volume kruin
1/3 volume wortels.

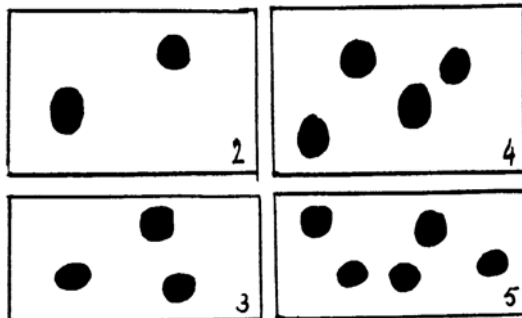
Naargelang het soort boom zal de verhouding veranderen:

- loofbomen: meer dan 1/3 wortels.
- naaldbomen: minder dan 1/3 wortels.

Door het grondmengsel te veranderen kunnen we echter de verhouding van één volume wortels tot twee volumes kruin handhaven.

Meteen kunnen we de regels voor het vormen van een bonsai veel strenger hanteren.

Wanneer we twee boompjes bij elkaar zetten is het zeer moeilijk om daar iets harmonieus van te maken. Zij vormen altijd een rij.

Als we drie boompjes samen plaatsen vormen zij automatisch een driehoek.

Weerom zien we de driehoek opduiken. We zullen dus altijd **een onpaar aantal bomen gebruiken** om het ontstaan van rijen te vermijden.

De vorm van de kruin.

De kruin is meestal niet volledig gevuld doch bestaat uit vlokken of wolkjes.

Door het streven van elke tak afzonderlijk krijgen ook zij een driehoekige vorm binnen de grote driehoek van de bonsai.

De pot dient om de basis te accentueren en het zwaartepunt naar beneden te trekken.

De plant zal echter (hopelijk) blijven groeien en dus evolueren. De kunst van het bonsai-

vormen bestaat erin het dynamisch evenwicht te zoeken door ver genoeg in de toekomst te kijken, wat de ontwikkeling van onze plant betreft.

Een laatste driehoek vinden we wanneer we onze plant van bovenaf bezien.

Om diepte aan de boom te geven zal er steeds een grotere tak naar achter wijzen. Bij de andere takken zijn er ook die deze richting volgen. Er zijn geen twee opeenvolgende takken die parallel lopen. Zij liggen trapsgewijs, spiraalvormig ingeplant, op de stam. Van bovenuit zien zij eruit als de spaken van een wiel.

Toch blijft het totaal bovenaanzicht van de bonsai een driehoek.